

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1094 - 2023/1248
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.11.2023/34
Karar Numarası : 2023/948
Başvuran : C. İ.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Malatya Posta Kargo İşleme ve Dağıtım Müdürlüğünde mezhep temelinde ayrımcılığa maruz kalındığı iddialarına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 2020 yılında taşeron firma bünyesinde Malatya Posta Kargo İşleme ve Dağıtım Müdürlüğünde görev yapmaya başladığını, babası B. İ.'nin de içinde yer aldığı personel aleyhine yapılan 6/5/2021 tarihli ve ... sayılı CİMER başvurusu üzerine babası hakkında soruşturma açıldığını, soruşturmacı tarafından düzenlenen 3/12/2021 tarih ve ... sayılı soruşturma raporunda personele yöneltilen suçlamaların hangi mevzuata ilişkin olduğunun açıklanmadığını, soruşturmacının mevzuata uygunluk denetimi yapmadığını ve kendi kişisel görüşlerine göre ceza teklifinde bulunduğunu, soruşturmacı E. Ö.'nün raporda kendisinden bahsederken “*B. İ.'nin oğlu C. İ.*” tabirini kullandığını, bu ifadenin kendisinin işe alınmasında ve görevlendirilmesinde babasının etkisinin olduğu izlenimini yarattığını, söz konusu soruşturma sonucunda aleyhlerinde CİMER şikayeti yapılan ve aralarında babasının da olduğu 12 personel hakkında disiplin cezası uygulandığını, babası B. İ. ve Müdür A. K. 'nin başka merkezlere tayin edildiğini, bu işlemten sonra Müdür Vekili olarak B. B.'nin atandığını, bu kişinin birlikte mesaiyeri bulunmamasına rağmen babası B. İ. ve Müdür A. K. hakkında üç sayfa ifade verdiğini, aynı suçlamalarla soruşturulan kişilerden sadece Alevi mezhebine mensup ve Atatürkçü olan personel hakkında disiplin işlemi tesis edildiğini, Müdür A. K. , Şef H. A. ve babası B. İ. aleyhine ifade veren personelin korunup cezalarının düşürülerek bu kişilerin ödüllendirildiğini, soruşturmacının 2015-2018 yılları arasında emekli olmuş veya başka ile tayin olmuş personelin ifadesine başvurduğunu, soruşturmacının Malatya Posta Dağıtım ve İşleme Merkez Müdürlüğünde hâlihazırda aktif olarak görev yapan Alevi mezhebine mensup personelin ifadesini almayarak onları görmezden geldiğini, babasının da içinde bulunduğu 12 personel hakkında açılan soruşturmada soruşturmacı olan E. Ö. tarafından kendisinin de ayrımcılığa uğradığını, soruşturma aşamasında bu kişi tarafından babasına "*Oğlunun ismi C., sizde Alevilik var mı?*" diye sorulduğunu, soruşturmanın konusu olmadığı halde Başdenetçi E. Ö.'nün talimatı ile

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

kendisinin sistematik baskıya maruz bırakıldığını, merkezde Müdür Vekili olarak görevlendirilen B. B'nin kendisini sürekli farklı şubelerde görevlendirdiğini, kendisinin ilk önce Şirepazarı Şubesinde görevlendirildiğini, daha sonra dört kişinin görev yaptığı Anlaşmalı Müşteriler Servisinde işleri tek başına yapmaya zorlandığını, işe başladığında maaşının taşeron firma tarafından ödendiğini ancak Müdürlük bünyesindeki Anlaşmalı Müşteriler Servisinde görev yaptığını, daha sonra Posta ve Telgraf Teşkilatının kargolarının Alternatif Posta Hizmetleri adı altında farklı bir firma tarafından dağıtılması kararının alındığını, bu karar sonucunda iş bölümünün değiştirilerek kendi isteği olmaksızın maaşı daha düşük olan Ayrım-Sevk Elemanı olarak atandığını ve görev yerinin değiştirildiğini, Malatya Posta İşleme Müdürü A. Ö'nün fazla mesai ücretlerini vermediğini, haksız ve hukuksuz eylemlere daha çok maruz kalmamak için istifa ettiğini, kıdem tazminatı ve diğer alacaklarına ilişkin iş mahkemesinde dava açtığını, iş mahkemesinde açtığı davada tanıkların kendisinin Alevi olduğu için ayrımcılığa uğradığına tanıklık ettiklerini, soruşturmacı ve idare tarafından kendisi dahil olmak üzere Alevi mezhebine mensup personele ayrımcılık uygulandığını ve kendilerine eziyet edildiğini iddia etmekte ve mağduriyetinin giderilmesi için gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinde zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)"

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru Hakkı" başlıklı 30'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerinin, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen her gerçek veya tüzel kişi, ayrımcılık yasağı ihlalinde zarar gördüğü iddiası ile Kuruma başvurma hakkına sahiptir.

(...)"

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Başvurunun Kanuni Temsilci veya Vekil Aracılığıyla Yapılması" başlıklı

37'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.

(...)”

8. Mezkûr Yönetmelik'in “*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*” başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik'in “*Ön incelemenin yapılması*” başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı ... yönlerinden incelenir.”

10. Mezkûr Yönetmelik'in “*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru, Malatya Posta İşleme ve Dağıtım Merkez Müdürlüğünde 4857 sayılı Kanun kapsamında iş sözleşmesi ile dağıtıcı olarak çalışan başvuran ile çalıştığı iş yerindeki diğer personelin mezhep temelinde ayrımcı muameleyle maruz kaldığı iddialarına ilişkindir.

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “*Başvurular*” başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(...)”

(5) 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular, 4857 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım

kararı alınmadığı hâllerde yapılabilir.

(...)"

15. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, başvuranın çalıştığı iş yerinde mezhep temelinde ayrımcılığa maruz kaldığı iddiası hakkında diğer tazminat alacaklarına ilaveten ayrımcılık tazminatı talebiyle iş mahkemesinde dava açtığı ve yargılamanın halen devam ettiği görülmüştür.

16. Bununla birlikte, başvuranın Malatya Posta Kargo İşleme ve Dağıtım Merkezi'nde çalışan diğer personelin de mezhep temelinde ayrımcılığa uğradığı iddialarına gelince, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, Kuruma bireysel başvuruda bulunma hakkının, ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait olduğu düzenlenmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 37'nci maddesinde ise, başvuruların kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabileceği, kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesi sunulmasının zorunlu olduğu ifade edilmiş olup başvuranın diğer personeli temsile dair herhangi bir yetki belgesi sunmadığı tespit edilmiştir.

17. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

18. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

19. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, başvuranın tarafının mezhep temelinde ayrımcılığa uğradığı iddiaları kapsamında talebinin yargıya intikal ettiği; yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu; iş yerindeki diğer personelin de ayrımcılığa uğradığı iddiaları kapsamında ise bu kişileri temsile ilişkin yetki şartını taşımadığı; 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 37 ve 40'inci maddeleri gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye